

80 LAT GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT

Swoistym fenomenem turystyki górskiej w Polsce jest zjawisko zdobywania przez tysięczne rzesze turystów Górskiej Odznaki Turystycznej. Jest to obecnie bez wątpienia najpopularniejsza z odznak turystycznych. W minionym dwudziestolecu na przykład zdobywało ją średnio 37 tysięcy osób rocznie, przy czym liczba ta wykazuje stałą tendencję wzrostową. Ma to swoją wymowę społeczną, jeżeli się zważy, iż góry (wzniesienia ponad 500 m n. p. m) zajmują zaledwie 2,9 % powierzchni naszego kraju.

W dniu 23 czerwca 2015 roku upłynęło osiemdziesiąt lat od ustanowienia przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Górskiej Odznaki Turystycznej. Odznaka jest jedną z najstarszych polskich odznak turystycznych (chronologicznie drugą po Górskiej Odznace Narciarskiej, przejętej po wojnie przez PTTK od Polskiego Związku Narciarskiego). Idea odznaki pojmowanej jako wyróżnik poziomu umiejętności turystycznych oraz znawstwa gór przez jej posiadacza, a równocześnie jako swoista materialna nagroda za trud górskiej wędrówki, torowała sobie drogę w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim bardzo powoli. Wynikało to z ideologii Towarzystwa, u której podstaw leżała zasada bezinteresowności w uprawianiu turystyki górskiej. Głównym motywem podejmowania trudu górskich wędrówek były względy natury estetycznej, emocjonalnej i poznawczej. O żadnych innych, bardziej wymiernych, czy tym bardziej materialnych kategoriach nie było mowy. Tak ukształtowany etos turysty górskiego, oficjalnie głoszony przez PTT, obowiązywał przez długi czas aż po lata międzywojenne.

Pod wpływem gwałtownego rozwoju różnego rodzaju dyscyplin sportowych i postępującego w polskim społeczeństwie wzrostu szeroko pojmowanej kultury fizycznej, który nastąpił po I wojnie światowej, w ideologii górskiej, a zwłaszcza w taternictwie, zaczął zdobywać sobie miejsce kierunek sportowy, którego głosiciele upatrywali sens eksploracji górskiej we współzawodnictwie. Ponieważ taternictwo i turystyka górską od początku swego powstania ściśle się ze sobą łączyły, nadto zaś powiązane były organizacyjnie, znajdując się w obrębie jednego stowarzyszenia (najpierw w TT, potem w PTT), musiało w końcu dojść do przeniknięcia owych sportowych elementów także w sferę ideologii turystyki górskiej. Niebagatelną rolę w owej transformacji ideologicznej odegrała też władza państwowa, która w celu aktywizacji sportowej polskiego społeczeństwa w 1930 r. powołała do życia tzw. Państwową Odznakę Sportową (POS). Odpowiedni resort zwrócił się nawet do PTT z sugestią włączenia się Towarzystwa w system funkcjonowania POS, ale Towarzystwo początkowo odmówiło, motywując to sprzecznością z zasadami ideologicznymi turystyki górskiej.

Idea odznaki jednak, zwłaszcza kiedy w 1932 r. Polski Związek Narciarski ustanowił swoją Górską Odznakę PZN, będącą pierwszą polską odznaką turystyczną, a więc taką, która

potwierdzała stopień kwalifikacji turystycznych jej zdobywcy, poczęła zyskiwać pośród członków PTT coraz przychylniejszy grunt. Znalazło to odbicie w przystąpieniu Towarzystwa do akcji POS w 1934 r., powołaniu do życia przez Oddział PTT "Beskid Śląski" w Cieszynie, jeszcze w sezonie letnim tegoż roku, własnej odznaki turystycznej, a także w projekcie Odznaki Huculszczyzny PTT, z którym wystąpił z początkiem 1935 r. Oddział PTT w Stanisławowie. Pod wpływem tych działań wnet pojawiła się myśl, aby akcją odznaki rozszerzyć na całe Towarzystwo. Powołano specjalną komisję, która przygotowała konkretny projekt regulaminu, ustalający m.in. nazwę odznaki jako Odznaka Górską PTT. Owa działalność Towarzystwa nad powołaniem do życia nowej odznaki turystycznej wzbudziła sprzeciwy ze strony PZN, organizacji konkurującej z PTT o prymat w górach, której władze, nie bez podstaw zresztą, zarzuciły PTT powielanie wzorów i stwarzanie konkurencji dla Odznaki Górskiej PZN. Związek uważał, iż nazwa Odznaka Górską jest w opinii społecznej ściśle związana z instytucją Odznaki Górskiej PZN, nadto wskazywał, że użycie dla odznaki PTT zarówno sformułowania Odznaka Górską, jak i terminu przodownik (występującego w Odznace Górskiej PZN) wywoła wśród turystów zamęt i nieporozumienia. Sporne problemy rozstrzygnięto w końcu w ten sposób, iż dla nowej odznaki przyjęto nazwę Górską Odznaka Turystyczna PTT, zaproponowaną przez Stanisława Osieckiego, ówczesnego prezesa Towarzystwa, oraz zgodzono się na określenie przewodnik do GOT w miejsce przodownika. W dniu 23 czerwca 1935 r. Walny Zjazd Delegatów PTT obradujący w Stanisławowie formalnie powołał do życia Górską Odznakę PTT.

W tym dniu propozycja utworzenia Górskiej Odznaki Turystycznej została przedłożona Walnemu Zjazdowi w trybie wniosku nagłego o następującej treści:

"Zjazd Delegatów PTT uchwała stworzyć Górską Odznakę Turystyczną PTT jako odznakę, o którą mogą się ubiegać członkowie PTT i nie członkowie, jedynie w okresie letnim po wykazaniu się odbyciem określonej liczby wycieczek oraz przy wykonaniu warunków określonych w Regulaminie Górskiej Odznaki Turystycznej PTT.

Jednocześnie powierza się Prezydium Zarządu Głównego PTT przygotowanie Regulaminu Odznaki, sporządzenie spisu przewodników do Odznaki, wybicie odpowiednich blankietów sprawozdawczych i uruchomienie Górskiej Odznaki Turystycznej możliwie w jak najrychlejszym czasie".

Szybko wydano pierwszy Regulamin Górskiej Odznaki Turystycznej PTT wraz ze spisem punktowanych wycieczek oraz spisem przewodników do GOT, już bowiem 31 lipca, podczas posiedzenia nowo wybranego przez stanisławowski zjazd Zarządu Głównego dyskutowano nad usterekami w wydrukowanym regulaminie. Wtedy również postanowiono, aby powierzyć prezydium ZG sprawę ustalenia graficznego wzoru odznaki.

Wyboru projektu odznaki dokonano spośród nadesłanych propozycji na posiedzeniu prezydium 20 października 1935 r. Zaakceptowano projekt nadesłany przez inż. Stefana Osieckiego²³, z zawodu architekta, wybitnego ówczesnego taternika, syna Stanisława Osieckiego, poprzednio prezesa, a teraz I wiceprezesa Towarzystwa. Tak więc można powiedzieć, że Górską Odznakę Turystyczną jest - w sensie jej zewnętrznego (nazwy i formy) - dziełem Osieckich, ojca i syna.

Z grona członków, doświadczonych turystów, Towarzystwo powołało pierwszych przewodników GOT. W liczącym 204 osoby spisie, opublikowanym w I wydaniu Regulaminu Górskiej Odznaki Turystycznej, znajdujemy nazwiska tej miary wybitnych

znawców gór, jak na przykład: Stefana Bernardzikiewicza, Maksymiliana Dudryka, Henryka Gąsiorowskiego, Jana Jaroszyńskiego, Zygmunta Klemensiewicza, Zbigniewa Korosadowicza, Władysława Krygowskiego, Adama Lenkiewicza, Stanisława Leszczyckiego, Wacława Majewskiego, Władysława Midowicza, Marii Ireny Mileskiej, Witolda Mileskiego, Józefa Oppenheima, Mieczysława Osieckiego, Feliksa Rapfa, Zdzisława Ritterschilda, Tadeusza Smoluchowskiego, Adama Sokołowskiego, Mariana Sokołowskiego, Kazimierza Sosnowskiego, Jana Alfreda Szczepańskiego, Justyna Tymona Wojsznisa, Adama Wójcika-Bieśnickiego, Mariusza Zaruskiego, Władysława Ziętkiewicza, Stefana i Tadeusza Zwoińskich.

REGULAMIN GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ P.T.T.

I. Część ogólna

§ 1. Celem pobudzenia jak najszerszych rzesz turystów do poznania terenów górskich w łańcuchu Karpat Polskich i Tatr, oraz celem przyczynienia się do rozwoju kultury fizycznej wśród szerokich warstw społeczeństwa, ustanawia Polskie Tow. Tatrzańskie "Górską Odznaką Turystyczną P.T.T."

§ 2. Instytucja G.O.T. wyklucza w założeniu swoim ubieganie się o jakiegokolwiek rekordy, czy też wyczyny ściśle sportowe.

§ 3. O uzyskanie Górskiej Odznaki Turystycznej P.T.T. ubiegać się może każda nieposzlakowana osoba bez różnicy płci, która ukończyła 17 lat życia i spełniła warunki wymagane przez niniejszy regulamin. Przyznana odznaka może być odebrana, jeżeli jej posiadacz zostanie wykluczony z grona członków P.T.T., albo też dopuści się czynów karygodnych i hańbiących, wzgl. działa na szkodę P.T.T.

§ 4. Organem sprawującym nadzór nad instytucją Górskiej Odznaki Turystycznej jest specjalna Komisja wyłoniona spośród członków Zarządu Głównego P.T.T. i ona wyłącznie i bezapelacyjnie dokonuje przydziału tej odznaki.

§ 5. Górska Odznaka Turystyczna dzieli się na dwie kategorie. Kategoria I. posiada trzy stopnie t.j. brązowy, srebrny i złoty. Kategoria II. posiada dwa stopnie t.j. srebrny i złoty. Odznakę uzyskuje się według kolejności kategorii i stopni, których nie można przeskakiwać. Wyjątek stanowią przewodnicy, którzy mogą przeskakiwać stopnie w kategorii I., a nawet od razu ubiegać się o odznakę kategorii II., jednak w kolejności jej stopni.

II. Część szczegółowa

§ 1. Górską Odznakę Turystyczną uzyskać można przez odbycie pieszo pewnej ilości punktowanych wycieczek (obozów wędrownych) w czasie od 15. maja do 31. października, przyczem wybór wycieczek z ogólnego spisu jest dowolny. Ubiegający się o Górską Odznakę Turystyczną winien przedstawić Komisji protokoły wycieczek, potwierdzone przez przewodników, mianowanych przez Zarząd Główny P.T.T. dla celów odznaki.

§ 2. Górską Odznakę Turystyczną I kategorii uzyskuje się, jeżeli suma punktów zaliczonych za wycieczki w ciągu jednego sezonu odbyte, zaprotokołowane i zweryfikowane, równa się conajmniej:

dla stopnia brązowego 100 punktów

“ “ srebrnego 150 “

“ “ złotego 200 “

§ 3. Górską Odznakę Turystyczną II. kategorii uzyskuje się:

w stopniu srebrnym przez przejście w całości w czasie jednej nieprzerwanej wycieczki (wędrownego obozu) Głównego Szlaku Karpackiego im. Marszałka J. Piłsudskiego w jego części zachodniej albo wschodniej.

w stopniu złotym przez przejście w całości w czasie jednej nieprzerwanej wycieczki (wędrownego obozu), całego Głównego Szlaku Karpackiego im. Marszałka J. Piłsudskiego. Kierunek przejścia szlaku jest dowolny.

§ 4. O ile w danym sezonie norma wymagana dla stopni kategorii I. nie została osiągnięta, punkty uzyskane w tym sezonie tracą ważność. Dla uzyskania kolejnego stopnia odznaki, dopuszczalne są przerwy między sezonami.

§ 5. Przy ubieganiu się o odznakę górską II. kategorii dopuszczalna przerwa w czasie przechodzenia poszczególnych odcinków głównego szlaku nie może przekraczać 48 godzin.

§ 6. Osobom, które przy ubieganiu się o odznakę górską biwakowały pod gołym niebem lub pod namiotem dolicza się dodatkowo za każdy konieczny biwak 3 punkty.

§ 7. Fakt odbycia wycieczki potwierdza przewodnik G.O.T. podpisując odnośny protokół. W protokole muszą być podane nazwiska i adres tych osób (najmniej dwie), które w danej wycieczce (obozie wędrownym) uczestniczyły.

Wycieczki odbywane samotnie nie będą weryfikowane. Wyjątek stanowią wycieczki przewodników G.O.T.

III. Przepisy wykonawcze i objaśnienia.

§ 1. Komisja Górskiej Odznaki Turystycznej wydaje każdego roku przed rozpoczęciem sezonu

a) listę punktowanych wycieczek

b) listę przewodników G.O.T.

§ 2. Osoba ubiegająca się o odznakę górską powinna wykupić formularz protokołu odznaki górskiej, który można nabyć w biurach Zarządu Głównego, Oddziałów i Kół P.T.T.

Dla każdej wycieczki punktowanej należy sporządzić osobny protokół i po zaświadczeniu przewodnika przesłać wprost do biura Zarządu Głównego P.T.T. (Kraków ul. Potockiego I..5) jednak nie później jak w 20 dni po odbyciu wycieczki. Ostatni dzień wycieczki do terminu tego

się nie liczy. Komisja odznaki przeprowadza weryfikację nadesłanych protokołów i w razie osiągnięcia przez kandydata przepisanej ilości punktów, przyznaje mu odznakę. Zawiadomienia o przyznaniu odznaki następują drogą wydawania oficjalnych komunikatów, które otrzymują wszystkie Oddziały i Koła P.T.T.

§3. Wycieczka powtórzona w ciągu tego samego sezonu *n* i *e* będzie zaliczona do ogólnej punktacji.

§ 4. Wycieczki, których trasy nie są zgodne z listą punktowanych wycieczek nie będą weryfikowane.

§ 5. Cena odznaki brązowej i srebrnej kategorii I. wynosi dla członków P.T.T. oraz młodzieży szkolnej i członków organizacji P.W. i W.F. zł. 1.50 za sztukę, dla wszystkich innych zł. 2.50.

Cena odznaki złotej kategorii I. i odznak kategorii II. wynosi dla członków P.T.T. oraz młodzieży szkolnej i członków organizacji P.W. i W.F. zł. 2.50, dla innych zł. 3.50.

§ 6. Górską Odznakę Turystyczną P.T.T. może nosić osoba jedynie do tego uprawniona.

Wolno nosić tylko odznakę najwyższego stopnia.

W razie zgubienia odznaki należy o tem zawiadomić Zarz. Gł. który w miejsce zgubionej odznaki po opłaceniu kwoty należnej wyda nową odznakę.

§ 7. Odznakę nosi się tylko przy stroju turystycznym. Dla ubrań zwykłych istnieją specjalne miniaturki odznak każdej kategorii i stopnia.

§ 8. Osoba, która uzyskała kolejno wszystkie stopnie odznaki srebrnej kategorii II. włącznie, może być zamianowana przewodnikiem G.O.T., dla danego terenu górskiego, o ile jest członkiem P.T.T.

IV. Wskazówki dla przewodników G.O.T.

§ 1. Zarząd Główny P.T.T. mianuje na wniosek Komisji Odznaki przewodników G.O.T. z grona członków P.T.T. celem prowadzenia przez nich wycieczek o odznakę.

Przewodnik, który sam nie zdobędzie przynajmniej odznaki brązowej kategorii I-szej może być przez Zarząd Główny na wniosek Komisji Górskiej Odznaki Turystycznej skreślony z listy przewodników G.O.T.

§ 2. Przewodników ustala się albo na cały obszar gór polskich, albo osobno na Tatry, osobno na Beskidy Zachodnie i osobno na Beskidy Wschodnie, ponadto na inne tereny górskie tutaj niewymienione.

§ 3. Zarząd Główny P.T.T., dobierając z grona swoich członków doświadczonych turystów na przewodników, kładzie na nich moralny obowiązek wychowywania w znaczeniu turystycznym szerokich rzesz udających się w góry. Przewodnik powinien przy każdej sposobności wpajać w uczestników wycieczek zasady ideologii ochrony przyrody oraz zasady ochrony urządzeń turystycznych w górach. Powinien on zwracać uwagę na kondycję fizyczną, ubiegających się

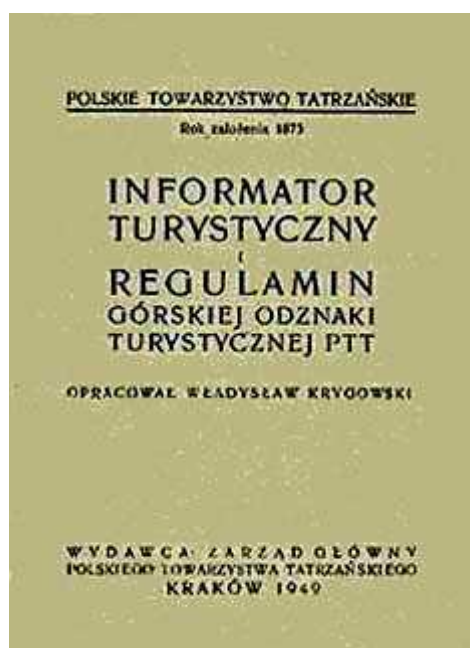
o odznakę górską i mniej wytrzymałym oraz początkującym odradzać odbywania wycieczek dłuższych i uciążliwych, kierując ich w partje górskie, gdzie warunki terenowe są łatwiejsze. Przewodnik powinien udzielać początkującym turystom rad i wskazówek, dotyczących ekwipunku oraz zachowania się w górach; powinien on również przy każdej sposobności uczyć zasad czytania map i orjentowania się w terenie.

§4. Przewodnik może potwierdzać protokoły wycieczek odbytych bez jego udziału, lecz powinien czynić to tylko wówczas, gdy ma pełne przekonanie, że podane w protokole daty są prawdziwe.

Nie może przewodnik potwierdzać protokołu wycieczki z tego terenu, dla którego nie jest przewodnikiem pod rygorem unieważnienia protokołu.

§ 5. Zawodowi przewodnicy tatrzańscy P.T.T. mogą również poświadczać protokoły wycieczek punktowanych na terenie Tatr, o ile w nich brali udział jako prowadzący.

§ 6. Przewodnik G.O.T. spełnia wszystkie swoje czynności w związku z odznaką bezinteresownie.

Okladka Regulaminu GOT PTT z 1936 r. Okładka Regulaminu GOT PTT z 1949 r.

* Pierwszy regulamin GOT z roku 1935 w całości, bez żadnych zmian w pisowni i interpunkcji.

Początkowo akcja GOT nie rozwijała się najlepiej. W sezonie 1935 zdobyto raptem 55 odznak, w następnych zaś latach niewiele więcej (1936 - 133 odznaki, 1937 - 165, 1938 - 105). Wzrost ilości zdobywanych odznak nastąpił dopiero po wojnie.

Właściwą kampanię o upowszechnienie odznaki rozpoczęto z rozmachem dopiero w 1949 r. Na posiedzeniu ZG PTT w dniu 24 kwietnia postanowiono znowelizować odpowiednio regulamin odznaki, przystosowując go do nowych warunków uprawiania turystyki, powołano też nową Komisję GOT, w której skład weszli: dr med. Jan Kazimierz Dorawski, dr Stanisław Kowenicki oraz mgr Władysław Krygowski. Współpracował też z nią przez jakiś czas Witold Henryk Paryski, działający z ramienia Komisji Szkolenia Górskiego PTT.

U progu sezonu, z początkiem czerwca, specjalnym okólnikiem wprowadzono nagrodę Przechodnią GOT dla Oddziału PTT, którego członkowie lub też uczestnicy wycieczek zorganizowanych przez Oddział (nawet nie członkowie PTT) zdobywają największą ilość punktów w konkurencji o tę odznakę. Nagroda miała przejść na własność tego Oddziału, który w ciągu pięciu lat uzyskałby największą ilość punktów. Jak widać sama idea nagrody, a także użyta terminologia nadawały odznace charakter sportowy. Nagroda miała być czynnikiem pobudzającym ilościowy rozwój GOT, a poprzez to z kolei wpływać na popularyzację umasowienie turystyki górskiej. Był to jeden z przejawów dopasowywania się Towarzystwa do zaistniałej w owych latach sytuacji społeczno-politycznej.

Latem w ramach Informatora Turystycznego, w nakładzie 5000 egz., ukazało się nowe przepracowane wydanie regulaminu GOT wraz ze spisem wycieczek i przewodników.

Wszystkie te poczynania dały poważny - jeśli mierzyć ówczesną skalą - efekt. W sezonie 1949 zdobyto łącznie 857 odznak, a więc prawie dwa razy więcej niż w całym okresie przedwojennym. Prawdziwy jednak sukces, pierwszy w krótkiej historii odznaki, odnotowano dopiero w 1950 r. Był on wynikiem szeroko zakrojonej akcji propagandowej podjętej na apel Komisji GOT przez Oddziały, Koła i Sekcje PTT, które urządziły specjalne wycieczki mające na celu zdobywanie GOT przez uczestników. Widoczne rezultaty przyniósł też apel Komisji GOT wzywający do współzawodnictwa różne ośrodki turystyczne i sportowe. Wreszcie, już podczas trwania sezonu, Komisja GOT nawiązała kontakty z Funduszem Wczasów Pracowniczych, co przyczyniło się do propagandy odznaki wśród wczasowiczów, zwłaszcza w Sudetach i w Beskidzie Śląskim. Efektem tych działań była liczba 4984 odznak zdobytych w tym sezonie. Pierwszy sezon odznaki, który przyniósł jej tak poważne osiągnięcie okazał się równocześnie ostatnim sezonem funkcjonowania jej w ramach Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Były to ostatnie odznaki zdobyte w ramach działalności PTT.

HISTORIA REAKTYWOWANEJ ODZNAKI GOT PTT - OD 1994 R.

Na posiedzeniu ZG PTT w Czorsztynie, w dniu 23.04.1994r. podjęto uchwałę o reaktywowaniu Górskiej Odznaki Turystycznej Towarzystwa (GOT PTT). Inicjatywa ta miała tyłuż zwolenników co przeciwników, trwały dyskusje, zmieniały się Komisje, a najzagorzalsi zwolennicy zaczęli prowadzić samowolną akcję GOT wbrew woli Zarządu Towarzystwa. Przeważył pogląd, że odznaka GOT PTT będzie instrumentem oddziaływującym na młode

pokolenie i przyciągającym młodzież do Towarzystwa. Postanowiono wprowadzić uproszczenia w procedurze zdobywania GOT, zrezygnowano z numerowanych i punktowanych tras, które zastąpiono wymaganą dla poszczególnych stopni liczbą tzw. dni wycieczkowych.

Po posiedzeniu w Czorsztynie został rozpowszechniony Regulamin GOT PTT. Uchwalono, że od 5 maja 1994 roku będzie można zdobywać odznakę GOT PTT dokumentując przebyte trasy na kartach potwierżeń. Dyskusyjną pozostała forma graficzna odznaki, która miała być oryginalna i różna od wzoru używanego aktualnie przez PTTK. Wszystkie przedstawione dotychczas projekty zostały odrzucone, nowy miał być przedstawiony do zatwierdzenia na posiedzeniu ZG w październiku 1994 roku.

Po rozesłaniu regulaminu do Komisji ZG ds. GOT i do Zarządu Głównego wpłynęło szereg zastrzeżeń od Oddziałów. W tej sytuacji kol. Romuald Zaręba za zgodą Prezydium ZG zorganizował w dniach 10-12.09.1994 w Karpaczu XI Ogólnopolskie Spotkanie PTT. W organizacji spotkania pomagali kol. Artur Desławski z Wrocławia i koledzy Stanisław Gerega, Jan Giegel i Zbigniew Wojewódka z Brzegu. Na spotkaniu przygotowano projekt rewizji uchwał w sprawie GOT. Zebrani opowiedzieli się zdecydowaną większością głosów za tradycyjną formą odznaki GOT i poprawili regulamin GOT.

Ostatecznie na posiedzeniu ZG 1 października 1994. w Zwardoniu po wprowadzeniu jeszcze kilku poprawek zatwierdzono regulamin GOT PTT. Uchwalono, że wzory odznak będą tradycyjne (takie jak w 1935 roku). Zatwierdzono pierwszych 62 przewodników GOT PTT.

REGULAMIN GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT

- 1.** Celem Górskiej Odznaki Turystycznej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (zwanej dalej GOT PTT) jest zachęcanie do poznawania polskich i ościennych gór oraz do systematycznego uprawiania turystyki i krajoznawstwa.
- 2.** GOT PTT można zdobywać w Karpatach, Sudetach i Górach Świętokrzyskich w ciągu całego roku.
 - 3.1.** O przyznanie GOT PTT można ubiegać się od 10 roku życia - po spełnieniu warunków niniejszego regulaminu.
 - 3.2.** Warunkiem przyznania GOT PTT dzieciom w wieku od 10 do 15 lat jest odbywanie wycieczek pod opieką pełnoletnich, doświadczonych turystów górskich.
- 4.1.** Nadzór nad GOT PTT sprawuje Komisja GOT ZG PTT, która przygotowuje regulamin zdobywania tej odznaki, dokonuje w miarę potrzeby jego korekt i opracowuje wzory dokumentacji.
- 4.2.** Ustalenia Komisji GOT ZG PTT podlegają zatwierdzeniu przez ZG PTT.
- 5.1.** GOT PTT dzieli się na dwie kategorie:
 - * II kategoria (odznaka "mała") posiada trzy stopnie: brązowy, srebrny i złoty
 - * I kategoria (odznaka "duża") posiada dwa stopnie: srebrny i złoty

5.2. Odznakę zdobywa się w kolejności: II kategoria i I kategoria.

5.3. W jednym roku kalendarzowym można zdobyć tylko jeden stopień GOT PTT.

5.4. Każdy stopień odznaki można zdobywać w dowolnej liczbie lat.

5.5. W celu maksymalnego uproszczenia zdobywania odznaki wprowadza się "dni wycieczkowe". Na jeden "dzień wycieczkowy" składa się 6 godz. wędrówki według czasu przewodnikowego. Dopuszcza się łączenie dwóch trzygodzinnych "dni wycieczkowych" w jeden.

5.6. Nadwyżka "dni wycieczkowych" po zweryfikowaniu dowolnego stopnia odznaki w danym roku jest zaliczana na poczet następnego stopnia odznaki.

5.7. Nie zalicza się wycieczki przeprowadzonej na terenie parku narodowego na trasie, na której ruch turystyczny jest zabroniony oraz powtórnych przejść tą samą trasą i w tym samym kierunku w trakcie zdobywania danego stopnia odznaki.

6. Wyodrębnia się następujące krainy górskie:

I - Sudety (w górach ościennych: Jizerske hory, Krkonose, Krkonosske podhuri, Broumvske mezihori, Orlicke hory, Rychlerske hory, Ceskomoravske mezihory, Hruby i Nizky Jesenik, Oderske vrchy).

II - Karpaty Zachodnie do Przełęczy Tylickiej (w górach ościennych: Moravskoskoslezske Beskydy, Vsetinske vrchy, Javorniky, Mala Fatra, Oravska Magura, Pieniny, Lubovnianska vrchovina, Kysucka vrchovina, Levocske pohorie, Branisko, Sarisska vichovina, Cerchovske pohorie).

III - Karpaty Wschodnie (w górach ościennych: Nizke Byskydy, Uzska hornatina, Vihorlat, Gorgany, Świdowiec, Czarnohora).

IV - Tatry i Podtatrze (w górach ościennych: Skorusinske pohorie, Chocske pohorie, Tatry, Velka Fatra, Nizke Tatry, Slovensky raj. Spisska Magura)

V - Góry Świętokrzyskie.

7. Warunki uzyskania poszczególnych kategorii i stopni GOT PTT są następujące:

7.1. Kat. II stopień brązowy - odbycie 10 "dni wycieczkowych", w tym minimum trzech dni w dowolnie wybranej krainie górskiej,

stopień srebrny - odbycie 15 "dni wycieczkowych", w tym minimum 3 dni w innej krainie górskiej, niż zaliczona w stopniu brązowym,

stopień złoty - odbycie 20 "dni wycieczkowych", w tym minimum 3 dni w innej krainie górskiej, niż zaliczone w poprzednich stopniach.

Kat. I stopień srebrny - odbycie 20 "dni wycieczkowych", w tym minimum 5 dni w innej krainie górskiej niż zaliczone w kategorii II,

stopień złoty - odbycie 20 "dni wycieczkowych", w tym minimum 5 dni w Tatrach.

7.2. W celu przyznania GOT PTT w kategorii II przedstawia się w wybranej Oddziałowej Komisji GOT PTT lub w Komisji GOT ZG PTT "Wykaz górskich wycieczek odbytych do GOT PTT" z poświadczeniami terenowymi lub podpisami upoważnionych osób wraz z "Wnioskiem o przyznanie GOT PTT" i legitymacją GOT PTT - do 31 marca następnego roku.

7.3. GOT PTT w kategorii I przyznaje wyłącznie Komisja GOT ZG PTT na zasadach jak w pkt. 7.2.

7.4. Wpisy dokonane w legitymacji GOT PTT są świadectwem przyznania GOT PTT i upoważniają do jej wykupienia.

8. Poświadczanie odbycia wycieczek do GOT PTT:

8.1. Poświadczanie odbycia wycieczek dokonuje się na „Wykazie górskich wycieczek odbytych do GOT PTT”

8.2. Poświadczeniami są: pieczętki z obiektów na trasie, czytelne podpisy przewodników GOT PTT, przewodników i ratowników górskich, instruktorów PZA, strażników parków narodowych, kierowników wycieczek. Podpisy powinny być uzupełnione numerem legitymacji i (w przypadku posiadania) pieczętką. Za poświadczania uważa się również fotografie uwidaczniające ubiegającego się o odznakę wykonane w charakterystycznych punktach trasy.

8.3. Przewodnicy GOT PTT są uprawnieni do potwierdzania odbycia wycieczek w zakresie posiadanych uprawnień na poszczególne krainy górskie nawet jeśli nie byli obecni na wycieczce, jeśli mają przekonanie, że ubiegający się o odznakę odbył ją rzeczywiście, natomiast poza zakresem swoich uprawnień tylko wówczas, gdy brali udział w wycieczce.

8.4. Odmowa poświadczania odbycia wycieczki powinna być stwierdzona (wraz z uzasadnieniem) na "Wykazie górskich wycieczek odbytych do GOT PTT."

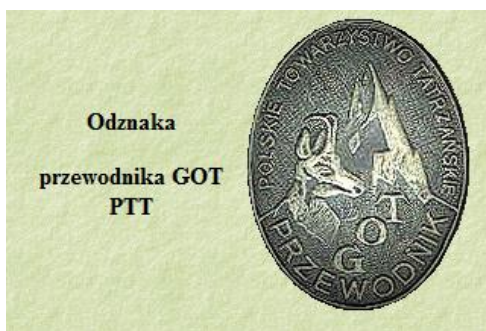
8.5. Formularze "Wykazów górskich wycieczek odbytych do GOT PTT.", legitymacje i odznaki GOT PTT wszystkich kategorii i stopni nabywa się w Oddziałach PTT. Oddziały mogą rozprawdzać formularze "Wykazów..." za pośrednictwem schronisk, obiektów noclegowych, gastronomicznych, biur podróży itp.

9. Uprawnienia i obowiązki przewodnika GOT PTT zawiera odrębny regulamin.

10. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji GOT ZG PTT.

11. Niniejszy regulamin obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez ZG PTT.

Regulamin zatwierdzony uchwałą VII posiedzenia ZG PTT w Zwardoniu w dniu 1 października 1994 roku.

GÓRSKA ODZNAKA TURYSTYCZNA W ODDZIALE PTT BESKID W NOWYM SĄCZU.

Już 16 lipca 1990 roku na wniosek Rudolfa Gawlika Oddział wystąpił do Zarządu Głównego PTT o reaktywowanie Górskiej Odznaki Turystycznej. Idea ta została zrealizowana w 1994 roku. Wcześniej założenia wprowadzenia GOT oraz wariantową propozycję regulaminu opracował Maciej Zaremba. Na ich podstawie, po wprowadzeniu poprawek i uzupełnień, Zarząd Główny zatwierdził regulamin tej odznaki w 5 stopniach.

Oddział w Nowym Sączu podjął się także wykonania odznak różnych stopni GOT oraz odznaki przewodnika GOT i tę produkcję załatwił do 2009 roku, prowadząc jednocześnie ich dystrybucję w całym PTT. Na III Zjeździe Delegatów w 1955 roku, Górską Odznaką Turystyczną PTT została na wniosek Macieja Zaremby wprowadzona do statutu.

Od wiosny 1994 roku Oddział rozpoczął popularyzację odznaki głównie wśród młodzieży, gdyż przede wszystkim z myślą o niej została utworzona. Ma ona ją zachęcić do jak najczęstszego wędrowania po górach i coraz dokładniejszego ich poznania. Wykonano między innymi promujący ją afisz, kilkakrotnie później dodrukowywany. Przygotowano także większą ilość regulaminów i arkuszy zgłoszeń. Przy Oddziale powstała także Komisja ds. GOT PTT, prowadzona przez Macieja Zarembe, który pełnił tę funkcję do końca 2014 roku. Komisja ds. GOT Zarządu Głównego przyznała w latach 1994 – 2014 tytuły przewodnika GOT 175 osobom z nowosądeckiego Oddziału. Otrzymały je osoby, które wcześniej posiadały różnego rodzaju uprawnienia turystyczne, tzn. były przewodnikami turystycznymi, przodownikami GOT PTT, czy kierownikami wycieczek szkolnych.

W poszczególnych latach przyznano następujące ilości odznak GOT PTT różnych stopni:

1994	3	2005	9
1995	13	2006	2
1996	30	2007	2
1997	23	2008	7
1998	30	2009	3
1999	18	2010	12
2000	26	2011	5
2001	65	2012	5
2002	34	2013	10
2003	36	2014	5
2004	44		

Literatura:

Krygowski Władysław, Górską Odznaką Turystyczną. Początki – rozwój – zadania, Warszawa – Kraków 1985

Ślusarczyk Janusz, Kantyka Joanna, Geneza i rozwój Górskiej Odznaki Turystycznej, Zeszyty AWF nr 19 Katowice.

Zaremba Maciej, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział „Beskid” w Nowym Sączu 1990 – 2015

Władysław Łoboz